

Herentalse Milieuadviesraad

p/a Milieudienst, A.C.
Augustijnenlaan 30, 2200 Herentals
014/28 50 50

Advies aan het schepencollege

Betreft: MAP 6 – mestactieplan

De milieuadviesraad in vergadering op 14 februari 2019 drukt bij deze haar bezorgdheid en een advies uit in verband met dit nieuwe plan.

Met de gebiedstype indeling wordt er een andere aanpak gehanteerd ten opzichte van de vorige actieplannen. Men gaat nu uit van een evaluatie van gemiddelden per meetpunt. Wanneer men uitgaat van gemiddelden kunnen bepaalde pieken met significant negatieve gevolgen uitgemiddeld en dus niet gedetecteerd worden.

Op welke manier wordt de vertaalslag gemaakt met voorgaande jaren? Hoe wordt de continuïteit met de eerdere aanpak verzekerd voor wat betreft doelstelling en evaluatie?

Het afstroomgebied Kleine Nete en Aa ligt in gebiedstype 0. Ten gevolge van inspanningen geleverd in het verleden wordt er voor dit gebied een redelijk goede kwaliteit gemeten. Een kwaliteit die de voorbije jaren echter stagneerde (begin 2019 verslechterde). De ambitie voor het gebied moet echter hoog blijven aangezien de doelen nog steeds niet gehaald worden. Er heerst dan ook een zeer sterke bekommernis over de wijziging van de 5 m brede bemestingsvrije zone naar een 1 m bemestingsvrije zone. De bijkomende 4 m bemestingsruimte zal de druk op uitspoeling naar de waterlopen sterk opdrijven. Het inkrimpen van de bemestingsvrije zone tot 1 m zorgt ervoor dat er geen buffer meer is bij bv. calamiteiten door menselijke fout waarbij mest accidenteel rechtstreeks in het water terecht kan komen.

Het is bovendien volstrekt onduidelijk hoe het effect van de 1 m strook werd meegenomen in het plan-MER. In het plan-MER staat te lezen dat de maatregel van 5 m bufferstrook wordt meegenomen als basis in de milieueffectbeoordeling terwijl deze wordt afgeschaft voor het gebiedstype 0.

Volgende besluit kan teruggevonden worden bij de effectbeoordeling van het plan-MER:

'Algemeen hebben de verschillende maatregelen een positieve impact op de grond- en Oppervlaktewaterkwaliteit. Voor maatregelen die een risico op een negatieve impact inhouden, worden randvoorwaarden opgenomen om dit risico zo beperkt mogelijk te houden.

Dit geldt in eerste instantie voor de aanpassing van de bepalingen binnen gebiedstype 0, zoals het beperken van de bemestingsvrije strook langs waterlopen tot 1 m mits toepassen van precisietechnieken en de verhoogde bemesting die enkel binnen dit gebiedstype kan aangevraagd worden.

Om een achteruitgang van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit in dit gebiedstype tegen te gaan, wordt eveneens monitoring voorzien. In geval bij tussentijdse evaluatie een significant stijgende trend wordt vastgesteld in een afstroomzone ingedeeld in gebiedstype 0, dan zal het gebiedstype wijzigen in gebiedstype 1. '

Er wordt duidelijk gesteld dat o.a. het inperken van de bufferstrook niet zonder risico is. Bovendien wordt er slechts 2-jaarlijks een evaluatiemoment voorzien en kan er gewacht worden tot de waterkwaliteit boven de 16 mg/l uitstijgt vooraleer er maatregelen moeten genomen worden. Bovenstaande geeft duidelijk aan dat een achteruitgang van de waterkwaliteit in gebiedstype 0 laat gedetecteerd zal worden en tot 16 mg/l is toegestaan.

Wat de effecten op de discipline biodiversiteit betreft wordt gesteld dat deze over het algemeen positief zijn. Bij een calamiteit is het niet ondenkbaar dat er zich significant negatieve effecten voordoen.

De maatregelen zoals momenteel beschreven in MAP6 betreffen geen effectief uitgewerkte maatregelen maar vormen eerder voorbeelden van vrijblijvende mogelijkheden om de bodemkwaliteit te verbeteren. Er is geen concrete uitwerking noch onderbouwing van de maatregelen terug te vinden in het ontwerp MAP6. Dergelijke vage niet afdwingbare beschrijvingen bieden geen enkele garantie op de effectieve

implementatie van de maatregelen in de praktijk.

Het is volstrekt onduidelijk op welke manier de nalevingsgraad met het voorgestelde beleid verhoogd zal worden. Algemeen beschouwd ontbreekt het in het ontwerp MAP6 aan een degelijke onderbouwing en concretisering van het handhavingsbeleid. Het verleden leert dat zelfs de huidige geldende maatregelen onvoldoende gekend zijn en/of onvoldoende worden nageleefd. De voorgestelde aanpak in MAP 6, die tal van uitzonderingen mogelijk maakt, zorgt ervoor dat naleving en handhaving zo mogelijk nog complexer worden. Gelet op het feit dat het programma valt of staat met de correcte toepassing van de voorgestelde maatregelen mag verwacht worden dat er extra inspanningen geleverd worden ifv het verhogen van de nalevingsgraad. Het voorstel om een systeem van private borging, door bijvoorbeeld certificeringssystemen in te voeren, moet nog onderzocht worden en biedt alvast op korte termijn geen oplossing. Onontbeerlijk bij dergelijk systeem is het waarborgen van de onafhankelijkheid van de gecertificeerde. Op welke manier zullen de schaarse middelen beter ingezet worden om de handhaving te verbeteren?

Wat het plan-MER betreft :

Onvoldoende onderbouwing van:

- de drempelwaarde 44,4 mg nitraat als 90ste percentiel
- de afbouw van de 5 m bemestingsvrije strook naar 1 m in gebiedstype 0

Onvoldoende uitwerking en concretisering van :

- efficiënte en effectieve organisatie en inzet van schaarse middelen voor handhaving
- hand aan de kraan principe
- maatregelen verbetering bodemkwaliteit

Het gebrek aan kennis mbt aanwenden kunstmest zorgt ervoor dat de impact ervan niet in kaart gebracht wordt. Op basis van welke gegevens wordt er in de effectenbeoordeling gesteld dat er geen directe milieueffecten zijn?

Namens de milieuvadvisraad,

Jos Janssens, secretaris

Herman Puls, voorzitter